

SẮP XẾP CÁC ĐƠN VỊ SẢN XUẤT NÔNG, LÂM NGHIỆP, THỦY SẢN VÀO CÁC KHU VỰC THỂ CHẾ

TS. Phùng Chí Hiền

Sắp xếp các đơn vị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản vào các khu vực thể chế nhằm phản ánh chính xác mối quan hệ giữa các khu vực thể chế, cũng như phát hiện tiềm năng từng khu vực thể chế, cơ cấu của các khu vực thể chế để Nhà nước có chính sách thích hợp đối với mỗi khu vực thể chế. Công việc này, đối với Việt Nam hoàn toàn mới.

Hiện nay ở Việt Nam có 5 khu vực thể chế:

1. Khu vực thể chế phi tài chính
2. Khu vực thể chế tài chính
3. Khu vực thể chế Nhà nước
4. Khu vực thể chế hộ gia đình
5. Khu vực thể chế không vì lợi phục vụ hộ gia đình

Đơn vị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản nào được sắp xếp vào khu vực thể chế nào cần được trao đổi để đi đến thống nhất.

Trước hết, cần căn cứ mục đích, phương thức, lĩnh vực hoạt động, nguồn vốn, sản phẩm chủ yếu, mục đích sử dụng sản phẩm của từng loại đơn vị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản để xếp vào khu vực thể chế có nội dung phù hợp nhất.

Mặt khác, việc sắp xếp các đơn vị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản vào các khu vực thể chế cần tôn trọng các nguyên tắc sau đây:

1. Mỗi đơn vị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản chỉ được sắp xếp vào một khu vực thể chế nhất định.
2. Những đơn vị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản có chức năng hoạt động như nhau phải cùng sắp xếp vào một khu vực thể chế.
3. Nếu một đơn vị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản có chức năng hoạt động của hai khu vực thể chế thì sắp xếp vào khu

vực thể chế có chức năng hoạt động chính của đơn vị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản đó

4. Tất cả các đơn vị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản đều phải được sắp xếp vào hết các khu vực thể chế.

Nên sắp xếp các đơn vị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản khác nhau vào các khu vực thể chế như thế nào?

Các doanh nghiệp nông, lâm thủy sản Nhà nước: tính đến thời điểm 1/10/2001, cả nước có 871 doanh nghiệp nông, lâm nghiệp thủy sản Nhà nước được thành lập theo luật Doanh nghiệp, chủ yếu dựa vào nguồn vốn của Nhà nước, kinh doanh hoạt động trong ngành nông, lâm nghiệp, thủy sản, sản xuất ra các sản phẩm nông, lâm nghiệp, thủy sản và làm dịch vụ nông, lâm nghiệp, thủy sản để bán thu lợi nhuận, phục vụ sản xuất tiêu dùng cuối cùng. Vì vậy, xếp các doanh nghiệp nông, lâm nghiệp, thủy sản Nhà nước vào khu vực thể chế phi tài chính

Các doanh nghiệp nông, lâm nghiệp, thủy sản ngoài Nhà nước gồm: doanh nghiệp nông, lâm nghiệp, thủy sản tư nhân, doanh nghiệp nông, lâm nghiệp, thủy sản cổ phần, doanh nghiệp nông, lâm nghiệp, thủy sản trách nhiệm hữu hạn, doanh nghiệp nông, lâm nghiệp, thủy sản có vốn đầu tư nước ngoài. Tính đến thời điểm 1/10/2001, cả nước 2730 doanh nghiệp nông lâm nghiệp, thủy sản ngoài Nhà nước hoạt động theo luật Doanh nghiệp, nguồn vốn chính của các cổ đông, vốn của tư nhân, vốn liên doanh liên kết, vốn đi vay, kinh doanh hoạt động trong ngành nông, lâm nghiệp, thủy sản, sản xuất ra các sản phẩm nông, lâm nghiệp, thủy sản và làm

dịch vụ nông, lâm nghiệp, thủy sản để bán thu lợi nhuận, phục vụ sản xuất và tiêu dùng. Vì vậy, xếp các doanh nghiệp nông, lâm nghiệp, thủy sản ngoài Nhà nước vào khu vực thể chế phi tài chính.

Các hợp tác xã nông, lâm nghiệp, thủy sản: Đến 1/10/2001 cả nước có 7521 các hợp tác xã nông, lâm nghiệp, thủy sản gồm: 7176 hợp tác xã nông nghiệp, 23 hợp tác xã lâm nghiệp, 322 hợp tác xã thủy sản. Các hợp tác xã nông, lâm nghiệp, thủy sản hoạt động theo luật hợp tác xã, nguồn vốn phần lớn của các xã viên đóng góp cổ phần khi vào hợp tác xã, kinh doanh trong ngành nông, lâm nghiệp, thủy sản chủ yếu làm dịch vụ nông, lâm nghiệp, thủy sản cho các hộ nông, lâm nghiệp, thủy sản. Vì vậy xếp các hợp tác xã nông, lâm nghiệp, thủy sản vào khu vực thể chế phi tài chính.

Các hộ nông, lâm nghiệp, thủy sản: đến 1/10/2001 cả nước có 11228702 hộ nông, lâm nghiệp, thủy sản gồm 10689754 hộ nông nghiệp, 26606 hộ lâm nghiệp, 512342 hộ thủy sản. Các hộ nông, lâm nghiệp, thủy sản với qui mô sản xuất nhỏ, hoạt động trong ngành nông, lâm nghiệp, thủy sản dựa vào nguồn vốn của hộ, sản xuất sản phẩm và dịch vụ nông, lâm nghiệp, thủy sản cung cấp chủ yếu để các hộ gia đình sử dụng trong đời sống. Vì vậy, xếp các hộ nông, lâm nghiệp, thủy sản vào khu vực thể chế hộ gia đình

Các trang trại nông lâm nghiệp, thủy sản: mấy năm gần đây do chính sách khuyến khích đúng đắn, trang trại kinh doanh có lãi nên trang trại phát triển nhanh. Năm 1995 cả nước mới có 17255 trang trại nông, lâm nghiệp, thủy sản, đến 1/10/ 2001 đã có 61025 trang trại nông, lâm nghiệp,

thuỷ sản. Vốn đầu tư bình quân một trang trại lên tới 135,13 triệu đồng, chủ yếu vốn tự có của chủ trang trại chiếm tới 84,3%, vốn vay ngân hàng chỉ có 12,8%, vay các nguồn khác 2,9%. Từ những vấn đề nêu trên nên xếp các trang trại nông lâm nghiệp, thuỷ sản vào khu vực thể chế phi tài chính.

Như vậy, các doanh nghiệp nông, lâm nghiệp, thuỷ sản Nhà nước, các doanh nghiệp nông, lâm nghiệp, thuỷ sản ngoài Nhà nước, các hợp tác xã nông, lâm nghiệp, thuỷ sản, và các trang trại nông lâm nghiệp, thuỷ sản xếp vào khu vực thể chế phi tài chính, các hộ nông, lâm nghiệp, thuỷ sản xếp vào khu vực thể chế hộ gia đình■